

ră, cu inflexiuni metalice, că Trio Peter-nelli vădește simț armonic și originalitate, Cornelia Vămășescu are un timbru plăcut și bogat, iar Graziela Chițu nu-și dez-minte numele.

Cristian Johnson cîntă și dansează cu dezinvoltură și Tibor Harczai suplinește tehnica perfectă a stepului printr-o vervă neobosită. Dansul țigănesc a păstrat tot timpul un ritm agitat, uniform. O punere în scenă mai atentă i-ar fi dat poate un echilibru și ar fi făcut tema mai inteligibilă.

Bine spus și interpretat cupletul Tanței Grigoriu despre bucuriile și necazurile cetățeanului din Ploești.

Comperajul spectacolului a fost mai puțin reușit. Nicăeri contactul publicului cu scena nu este atît de direct ca în spectacolul de estradă, iar acest contact se stabilește în primul rînd prin comper. Prezentatorului i se cere un talent deosebit, care diferă de cel al interpretului. El trebuie să știe a

improviza, să folosească orice ocazie pentru a plasa o glumă, trebuie să apară proaspăt și nou la cel de al o sutălea spectacol, ca și la primul. Comperul trebuie să sublinieze poanta printr-un zîmbet, fără să pară că se amuză de propria-i anecdotă. El trebuie să fie puțin „erou pozitiv” fără a fi uscat, trebuie să umple golurile programului fără a plictisi. Este cea mai grea sarcină în spectacol. Aceste calități au lipsit prezentatoarei (sau mai bine zis prezentatoarelor) spectacolului, care s-au mărginit să anunțe alb, fără nici un alt efort, numerele programului.

Ceea ce se poate reproșa spectacolului ansamblului din Ploești este lipsa aproape totală a scenetelor de actualitate. Prin aceasta a pierdut mult din forța satirică și educativă, trăsături importante ale genului și a căror lipsă nu a fost cu nimic justificată.

Mihai CRIȘAN

Numai... experimental

Teatru la televiziune : Seara Luminoasă de Noe Smitnov

...Iată-ne așadar în fața primei noastre cronici de televiziune. Bătrîna Thalie lepădîndu-și coturnii grei și solemni și-a potrivit pasul în ritmul dezvoltării tehnice. În cadrul micului ecran fixat în cutia de lemn, așteptăm acum evoluția celor mai diverși eroi, a unor acțiuni complexe și situații dramatice.

Se deschid perspective noi pentru autorii noștri dramatici, cîmpuri de acțiune pentru regizori, prilejuri de noi încercări pentru actori...

În mod prudent dar înțelept, postul nostru de televiziune și-a botezat *experimentale* emisiunile sale de teatru. Pornim să recuperăm într-un tempo rapid ceea ce în alte țări s-a realizat mai de mult; încercăm să suplinim cu energie și tenacitate lipsa de experiență, cu un ritm îndatorat să ne ducă pe același plan cu cei care ne-au luat-o înainte. Poate ne lipsesc încă mijloacele tehnice cele mai înaintate, ne lipsește mai ales experiența și... nu avem încă suficiente greșeli la „activ” pentru a ne mișca în voie. Ne aflăm, așadar.

într-o fază experimentală; orice lipsuri, neajunsuri, insuficiențe se cer de aceea puse — și sintem gata să le punem — sub scutul acestei circumstanțe.

E limpede că și această primă cronică a noastră și, după ea, următoarele cronici la emisiuni teatrale de televiziune se află și se vor afla deocamdată sub aceeași zodie a experimentului. Ceea ce nu ne scutește însă a porni față de „circumstanțele atenuante” pe care le avem în vedere, cu o rezervă: înțelegem termenul „experimental”, dar credem că cine face experiențe, de pildă, în domeniul aeronauticii, nu începe de la aripile lui Icar.

Discutînd cu cîțiva regizori de la televiziune, încercînd să aflu unele legi și caracteristici distinctive ale acestei noi arte, pe care televiziunea o naște, am avut impresia că, într-un anumit sens, noi descoperim televiziunea pe cont propriu cu fiecare nouă emisiune, că aproape singura experiență cu care pornim la drum e cea a emisiunilor precedente. Și cum în materie de teatru televizat „emisiuni precedente” lipsesc, regi-

zorii și autorii noștri — vrînd nevrînd — imi apar la rîndul lor niște pionieri ai radioteleviziunii...

Sub aceste coordonate am socotit că trebuie privită și judecată cea dintîi piesă transmisă la televiziune: *Seara luminoasă* de Noe Smirnov.

Textul judecat, dincoace și în afara „mirei”, este o onestă piesă într-un act, cu un pronunțat caracter festiv (Festivalul Mondial al Tineretului de la Moscova). Subiectul purtat de cîteva personaje ne demonstrează dorința de pace, de prietenie a unor tineri din Germania occidentală. Un tînăr artist popular, Paul Ek, e rănit într-un accident dubios și e internat la spital în preajma plecării sale la Moscova. Medicul spitalului este presat de poliție să-i prelungească durata spitalizării pentru a-l împiedica să participe la întîlnirea tinerilor din lumea întregă. Intelectual cinstit, după o scurtă ezitare, doctorul respinge propunerea și tinerii — actorul și logodnica lui — își vor urma calea hotărîtă de dinșii... Puțin declarativă, compusă din multe replici care reafirmă fără rezonanțe deosebite, adevăruri îndeobște cunoscute, piesa nu are un tempo dramatic și nici o broderie de replici care să-i împlinescă (și suplinească) monotonia situațiilor. (N-am înțeles prea bine de ce tocmai această piesă a fost aleasă pentru a deschide „stagiunea” la televiziune și, se pare, nici piesa nu a fost scrisă special în acest scop. Poate că semnificația calendaristică a precumpănit „atuul” experimentului...)

Între film și teatru, spectacolul a fost mai mult un act... de curaj. S-a insistat mai cu seamă asupra prim-planurilor, ac-

torii fiind prezentați „din față”, „din profil” și „trois-quarts”, în atitudini de „pozanți” la fotograf. Ritmul spectacolului a fost lent, replicile scurgîndu-se alene, pentru a se insista parcă asupra slăbiciunilor din text, în loc ca ele să fie estompate prin abilități regizorale.

Nu s-ar putea spune că cei care au vizionat acest prim spectacol sînt lămurii asupra caracteristicilor și specificului teatrului la televiziune. Însă, spre deosebire de spectacolele retransmise din săli de spectacole, la *Seara luminoasă* am avut întotdeauna în față pe eroul care rostea replica, iar imaginea mergea în pas cu textul (la retransmisii, faptele se întîmplau ades invers), cu o acustică mulțumitoare. Deocamdată atît! Inițiatii ar putea aprecia în plus munca deosebită, cu dificile implicații tehnice, a regizoarei Georgeta Tomescu.

Actorii nu au depășit un cadru corect — mediu, cu unele tente convenționale, vădite mai ales la Jean Lorin, cu un debit ușor declamatoriu-cîntat, la Damian Crișmaru. Mai ușor, mai „cinematografic” (nu sîntem în măsură să folosim cuvîntul „televizionistic”) au jucat Elisabeta Raicu și Gh. Andreescu. Destul de fals, copilul Dănuț Văcărescu. Cadrul scenografic a apărut incert, evoluînd între un birou și o baie.

Poate ne-am simțit oarecum dezamăgiți după această primă emisiune teatrală; ne așteptăm ca ea să supună... cronicarul la implicații și eforturi mai mari. Se întrevăd în televiziune posibilități spectacologice mari. Există, la dispoziția acestei instituții, tineri regizori îndrăzneți, scenografi plini de fantezie. Ii așteptăm la lucru.

De la roman la teatrul radiofonic

Teatru la microfon: *Salata* de Petru Dumitriu

În ampla frescă epică a lui Petru Dumitriu, „*Salata*” ocupă un loc central, luminînd (și prin faptul că ea stă la începutul drumului eroilor „Cronicii”) acțiunea ulterioară.

O bijuterie a genului epic, încrustată în aqua forte, „*Salata*” surprinde lumea militară a unei garnizoane provinciale în anii de după primul război mondial. „Ope-

rația” de dezvăluire a eroilor nu se face pe linia incisivității satirice, tip Bacalbașa-Brăescu, nici pe planul sentimental, ci surprinzînd rădăcinile sociale ale eroilor. Cronicarii literari și-au spus la timpul lor opiniile critice cu privire la „Cronica de familie”, pe drept socotită o pagină însemnată în istoria dezvoltării prozei actuale romînești.